

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Asan/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 7015201126
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7015201126.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: Tibor Ligárt, s miestom podnikania v Rožňave, Laca Novomeského 1014/16, IČO: 33 006 563, právne zast. JUDr. Viktorom Križiakom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach, Moyzesova 46, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom v Košiciach, Masarykova č. 10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo 17. júla 2015 číslo: OPS/BEZ/2015/3590, O - 303/2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 17. mája 2018 č. k. 6S/114/2015-110, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 17. mája 2018 č. k. 6S/114/2015-110 z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo dňa 17. mája 2018 č. k. 6S/114/2015-110 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo 17. júla 2015 číslo: OPS/BEZ/2015/3590, O - 303/2015, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu práce Košice z 20. apríla 2015 Č.: 34/15/O o uložení pokuty žalobcovi vo výške 2.000 eur podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“), a to za porušenie povinností stanovených predpismi uvedenými v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 4 zákona č. 125/2006 Z. z., konkrétne za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“), keď

žalobca využíval dňa 20. novembra 2014 o 10:10 hod. závislú prácu fyzickej osoby p. F. K., nar. XX. V. XXXX, bytom v K., ktorá vykonávala činnosť recepčnej na pracovisku Turistickej ubytovne v Rožňave, Šafárikova č. 19 a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (Zákonník práce).

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 1, § 2 ods. 1 písm. a/ bod 4, § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1, § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z., § 1, § 2 ods. 2 písm. a/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 82/2005 Z. z., § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. a § 42 ods. 1 Zákonníka práce, ako aj príslušných ustanovení SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd uviedol, že výkon inšpekcie práce (kontrola zameraná na dodržiavanie zákazu nelegálneho zamestnávania) sa spravuje režimom zákona č. 125/2006 Z. z., nie zákonom č. 71/1967 Zb., čo vyplýva aj z rozhodovacej praxe súdov (napríklad aj v prípadoch uloženia pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania). Postup inšpektorátu práce pri spisovaní zápisnice o podaní informácie preto nie je zaťažujúcou povinnosťou umožniť kontrolovanému subjektu klásť svedkom otázku tak, ako o tom pojednáva dikcia § 33 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. Dodal, že zápisnice, o ktoré sa inšpekčné orgány pri rozhodovaní opierali, boli vyhotovené legitímnym spôsobom a obsahujú aj poučenie dotknutých osôb o povinnosti vypovedať pravdivo a úplne, a to pod hrozbou sankcie. Z administratívneho spisu navyše nepochybne vyplýva, že žalobca vystupujúci v pozícii kontrolovaného subjektu mal možnosť vyjadriť sa k obsahu protokolu, ku skutočnostiam a nedostatkom v ňom obsiahnutým, čo aj využil, a preto akákoľvek úvaha o upretí práv žalobcu ako kontrolovaného subjektu (v medziach predstretých žalobcom) nemôže skutkovo i právne obstáť.

4. V súvislosti s nariadením ústneho pojednávania krajský súd aj s odkazom na § 21 zákona č. 71/1967 Zb. uviedol, že citované ustanovenie výslovne hovorí o nariadení ústneho pojednávania správnym orgánom len vtedy, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. teda inšpekčným orgánom nevyplývala povinnosť nariadiť vo veci ústne pojednávanie za účelom vypočutia žalobcom navrhovaných svedkov; naopak, bolo plne v kompetencii žalovaného, respektíve inšpektorátu práce ako správneho orgánu prvého stupňa, aby posúdili nevyhnutnosť nariadenia ústneho pojednávania vzhľadom na povahu veci, ktorá bola predmetom vedeného konania. Ak tak neučinili (nenariadili ústne pojednávanie) a opierali sa len o obstarané dôkazy, ktoré vyhodnotili ako legitímne a postačujúce, nijako nevybočili z rámca svojich kompetencií tak, ako to predostiera žalobca. Tento záver vychádza z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. januára 2018 sp. zn. 7Sžo/67/2016. Dodal, že dôkazový materiál, ktorým disponoval správny orgán prvého stupňa, jednoznačne preukazuje spáchanie sankcionovaného deliktu žalobcom, čo činí námietku žalobcu o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci skutkovo i právne neprijateľnou.

5. Námietky žalobcu týkajúce sa nezákonnosti zápisníc o podaní informácií a nezákonnosť protokolu a dodatku č. 1 k protokolu súd nepovažoval za dôvodné jednak z dôvodu, že žalobca neuvádzal, v čom konkrétne videl ich nezákonnosť a jednak preto, že tieto dokumenty spísané štandardným spôsobom podľa zistení inšpektorov práce a že ako zápisnice, tak aj protokol a dodatok č. 1 k nemu obsahujú prejavy zistení inšpektorov práce od osôb prítomných pri vykonaní inšpekcie práce, čo prítomné osoby potvrdili svojimi podpismi po ukončení spísania zápisníc a inšpektor práce po spísaní protokolu vrátane dodatku č. 1 k protokolu, ktorý obsah zodpovedá obsahom zápisníc, respektíve obsahu vyjadrenia žalobcu k dodatku č. 1 k protokolu.

6. K námietkam žalobcu týkajúcim sa zaúčania p. K. na prácu recepčnej krajský súd uviedol, že pokiaľ táto vykonávala prácu recepčnej, tak na to, aby sa uvedené práce naučila vykonávať, slúži skúšobná doba v rámci uzatvorenej riadnej pracovnej zmluvy podľa Zákonníka práce a nie žalobcom zvolené zaúčanie na prácu recepčnej, ktorá je jednoznačne nelegálna. K namietanému nenaplneniu znakov závislej práce u nelegálne zamestnávanej p. K. súd uviedol, že pokiaľ p. K. vykonávala prácu recepčnej, tak táto práca vykazovala znaky závislej práce, pretože ju vykonávala tak, ako to predpokladá § 1 ods. 2

Zákonníka práce; p. K. vykonávala prácu vo vzťahu nadriadenosti žalobcu ako zamestnávateľa a podriadenosti vo vzťahu k zamestnávateľovi, pretože bola zaškoľovaná, a teda neurčovala si sama čas ani miesto zaškolenia, ani nepracovala bez pokynov zamestnávateľa. Jej prácu určoval zamestnávateľ, ktorú vykonávala osobne v určenom pracovnom čase počas prevádzkových hodín, a to, ako sama uviedla, evidovala hostí, prijímala telefónne hovory a v daný deň vydávala kľúče od 09:00 hod. do 10:10 hod., to znamená v čase výkonu inšpekcie práce, a to bez pracovnoprávneho vzťahu, ktorý by mala mať uzatvorený podľa Zákonníka práce. K námietke žalobcu týkajúcej sa doručovania rozhodnutí uviedol, že z obsahu spisovej dokumentácie žalovaného je zrejmé, že písomnosti žalovaného boli doručované žalobcovi a pokiaľ tento mal na preberanie písomností určeného splnomocnenca (p. M.), potom je doručovanie písomností v súlade so zákonom, pretože zásielky žalobcovi boli doručované do vlastných rúk a to, že ich preberal jeho splnomocnenec, nie je v moci žalovaného ovplyvniť. Na margo vytýkanej nepreskúmateľnosti oboch rozhodnutí súd mal za to, že obsahové náležitosti oboch napadnutých rozhodnutí ako správnych aktov sú koncipované v súlade s § 47 zákona č. 71/1967 Zb. i s aplikačnou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Inšpektorát práce, ako aj žalovaný svoje úvahy vedúce k uloženiu pokuty (a tiež k určeniu jej výšky) náležite odôvodnili, a to spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti o správnosti a legitímnosti tohto postupu, ako aj o primeranosti uloženej sankcie.

7. Uzatvoril, že tak inšpektorát práce, ako aj žalovaný okrem toho, že dospeli k správnym skutkovým zisteniam a k správne právnemu posúdeniu vecí, popísali vo svojich rozhodnutiach dostatočne zodpovedne aj skutkový stav vecí, čo sa týka samotného porušenia povinnosti, ktoré bolo predmetom uloženia pokuty. Žalovaný v rámci odvolacieho konania preskúmal prvostupňové rozhodnutie, pričom usúdil, že tak ako je koncipované, je aktom vecne správne vyvodeným, zachovávajúcim zásady správneho konania a trestania, za súčasného pridržiavania sa požiadaviek súdnej praxe.

8. Po preskúmaní rozhodnutia a postupu žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe krajský súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju podľa § 190 SSP zamietol.

9. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže žalobca v konaní úspech nemal a žalovaný síce v konaní úspešný bol, avšak právo na náhradu trov konania si neuplatnil.

II.

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právného posúdenia vecí (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) ako aj to, že krajský súd nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 písm. i/ SSP).

12. Poukázal na princíp právnej istoty, ktorý sa okrem iného prejavuje aj v právnej istote pri rozhodovaní s poukazom na ustálenú judikatúru. Uviedol, že krajský súd mal po prvom svojom rozhodnutí jednoznačne za to, že správny orgán sa dopustil vady v konaní, ktorú žalovaný neodstránil a ktorá mala za následok odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces; vada spočívala v tom, že predmetný delikt nebol prejednaný na ústnom pojednávaní. Poukázal na to, že kým krajský súd v prvom rozsudku uvádza niekoľko judikovaných právnych názorov Ústavného súdu Slovenskej republiky a tými odôvodňuje správnosť svojho rozhodnutia, keď žalobe vyhovel, v napadnutom rozsudku sa veľmi striktné a reštriktívne venuje iba tomu, že poukazuje na § 21 zákona č. 71/1967 Zb. Podľa zmeneného názoru krajského súdu, dané ustanovenie hovorí o nariadení ústneho pojednávania správnym orgánom len vtedy, ak to vyžaduje povaha vecí, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný právny predpis. Tento svoj názor krajský súd a tým aj výrok, ktorým žalobu zamietol odôvodňuje tak, že zo žiadneho ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. nevyplýva povinnosť nariadiť vo veci ústne pojednávanie za účelom vypočutia navrhovaných svedkov a žalobcu. Tým má krajský súd za

to, že predmetný postup je / bol v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Krajský súd tiež dodal, že bolo plne v kompetencii správnych orgánov, aby posúdili nevyhnutnosť nariadenia ústneho pojednávania, vzhľadom na povahu veci, ktoré bola predmetom vedeného konania. Porušenie princípu právnej istoty videl v tom, že kým v prvom prípade krajský súd vecne, dôvodne a vyčerpávajúco odôvodňuje svoje rozhodnutie, ktorým žalobe vyhovel a navyiac konštatoval vadu konania, pre ktorú bolo nevyhnutné žalobe vyhovieť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie, v napadnutom rozsudku stručne poukazuje na možnosť žalovaného svojvoľne sa rozhodnúť, či nariadi, alebo nenariadi ústne pojednávanie, pričom má za to, že ak tak žalovaný neučinil, nijako nevybočil z rámca svojich kompetencií. Poukázal na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení z 18. januára 2018, podľa ktorého ak správny orgán nenariadil ústne pojednávanie, táto skutočnosť sama o sebe nezakladá nezákonnosť daného rozhodnutia. Podľa názoru žalobcu si krajský súd nesprávne vyložil odporúčania a záväzné pokyny Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení. Tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v zrušujúcom uznesení zaviazal krajský súd, aby v ďalšom konaní opätovne v medziach podanej žaloby preskúmal zákonnosť napadnutých rozhodnutí a opätovne rozhodol, bez iného neznamena, že krajský súd mal žalobu zamietnuť. Krajský súd sa po vrátení veci nijakým spôsobom nezaoberal dôvodnosťou ústneho pojednávania, a teda tým, že či absencia ústneho pojednávania mohla mať za následok nezákonnosť napadnutých rozhodnutí žalovaného. Záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemal nevyhnutne za následok zamietnutie žaloby.

13. Žalobca ďalej namietal, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavku riadneho a presvedčivého odôvodnenia, keď krajský súd sa zamerával na len konštatovanie, že z dôkazného materiálu, ktorým disponoval prvostupňový správny orgán jednoznačne vyplýva spáchanie správneho deliktu žalobcom.

14. I naďalej zotrval na tom, že v Zápisnici uvedené informácie sa nezakladajú na pravde, tieto informácie boli formulované inšpektorom práce a nezodpovedali skutočnosti, osoby označené v zápisnici uviedli odlišné informácie, ako boli zachytené. Poukázal na výpoveď p. K., ktorá tvrdí, že nepodala informácie tak, ako boli uvedené a formulované v predmetnej zápisnici. Z jej výpovede je zrejmé, že zápisnicu podpísala zo strachu z prítomnosti väčšieho počtu príslušníkov PZ a pod tlakom správania sa inšpektora. Z týchto dôvodov žalobca navrhoval výsluch a konfrontáciu osôb, ktoré boli účastné danej situácie a zároveň, ktoré boli prítomné pri tejto kontrole. Zotrval na tom, že p. K. nepracovala v ubytovni a nevykonávala žiadnu prácu, a teda v tomto prípade sa nemôže jednáť o delikt, ktorý sa dáva žalobcovi za vinu.

15. Záverom žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

16. Žalovaný sa v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 30. augusta 2018 v plnom rozsahu stotožnil s rozsudkom krajského súdu považujúc ho za vecne správny a zákonný žiadajúc pritom kasačnú sťažnosť žalobcu zamietnuť ako nedôvodnú.

IV.

17. Vyjadrenie žalovaného bolo žalobcovi doručené dňa 18. septembra 2018 na vedomie.

V.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1, 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

19. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom

chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

21. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

22. Podľa § 194 ods. 1 SSP, správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

23. Podľa § 195 SSP, správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

a/ zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci alebo skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,

b/ ide o skúmanie otázky zániku zodpovednosti za priestupok, uplynutia prekluzívnej lehoty alebo premĺčacej lehoty, v ktorej bolo možné vyvodit' zodpovednosť za iný správny delikt alebo za iné podobné protiprávne konanie,

c/ ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie,

d/ ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania,

e/ ide o skúmanie, či uložený druh sankcie a jej výška nevybočili z rozsahu správnej úvahy orgánu verejnej správy.

24. Podľa § 194 ods. 2 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

25. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

26. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým správny súd podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo 17. júla 2015 číslo: OPS/BEZ/2015/3590, O - 303/2015, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu práce Košice z 20. apríla 2015 Č.: 34/15/O o uložení pokuty žalobcovi vo výške 2.000 eur podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z., a to za porušenie povinností stanovených predpismi uvedenými v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 4 zákona č. 125/2006 Z. z., konkrétne za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z., keď žalobca využíval dňa 20. novembra 2014 o 10:10 hod. závislú prácu fyzickej osoby p. F. K., nar. XX. V. XXXX, bytom v K., ktorá vykonávala činnosť recepcnej na pracovisku Turistickej ubytovne v Rožňave, Šafárikova č. 19 a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (Zákonník práce).

27. Zákon č. 125/2006 Z. z. upravuje inšpekciu práce, prostredníctvom ktorej sa presadzuje ochrana zamestnancov pri práci a výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, vymedzuje pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a ich pôsobnosť pri výkone dohľadu podľa osobitného predpisu a ustanovuje práva a povinnosti inšpektora práce a povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby (§ 1).

28. Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ bod 4 zákona č. 125/2006 Z. z., inšpekcia práce je dozor nad

dodržiavanim právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania;

29. Podľa § 7 ods. 3 písm. i/ a j/ zákona č. 125/2006 Z. z., inšpektorát práce

i/ rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 a osobitného predpisu, 17a)

j/ prejednáva priestupky, rozhoduje o uložení pokút za priestupky a o zákaze činnosti podľa osobitných predpisov, 18) (zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch).

30. Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z., inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur;

31. Podľa § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z., inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

a/ závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,

b/ počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,

c/ počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a/ prvého bodu,

d/ skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,

e/ opakované zistenie toho istého nedostatku.

32. Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z., na konanie podľa § 4 písm. e/, § 6 ods. 1 písm. b/, d/ a e/, § 7 ods. 3 písm. d/, e/, i/ a s/, ods. 8 písm. b/ a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d/ až f/, § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, 26) (zákon č. 71/1967 Zb.; pozn.) ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

33. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb., správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeľi v konaní ujmu.

34. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb., rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

35. Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb., správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Ak sa má pri ústnom pojednávaní uskutočniť ohliadka, uskutočňuje sa ústne pojednávanie spravidla na mieste ohliadky.

36. Podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb., rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

37. Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb., rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

38. Podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb., výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti

nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

39. Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb., v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

40. Podľa § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z., nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, 1) ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu; 2)

41. Podľa § 3 ods. 2 veta prvá zákona č. 82/2005 Z. z., právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3.

42. Podľa § 45 ods. 1 Zákonníka práce, v pracovnej zmluve možno dohodnúť skúšobnú dobu, ktorá je najviac tri mesiace, a u vedúceho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu a vedúceho zamestnanca, ktorý je v priamej riadiacej pôsobnosti tohto vedúceho zamestnanca, je najviac šesť mesiacov. Skúšobnú dobu nemožno predlžovať.

43. Podľa § 154 ods. 1 Zákonníka práce, zamestnancovi, ktorý vstupuje do pracovného pomeru bez kvalifikácie, zabezpečuje zamestnávateľ získanie kvalifikácie zaškolením alebo zaučením. Po skončení zaškolenia alebo zaučenia vydá o tom zamestnávateľ zamestnancovi potvrdenie.

44. Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril pripojený administratívny spis, najvyšší súd zistil, že dňa 20. novembra 2014 (u žalobcu) a následne 01., 03 a 15. decembra 2014, bola vykonaná kontrola zameraná na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania podľa zákona č. 82/2005 Z. z. Prvostupňový správny orgán dňa 15. decembra 2014 na základe vykonanej kontroly vyhotovil Protokol č.: IKO-395-32-1.2/P-A25-14 so záverom konštatujúcim vo vzťahu ku kontrolovanej osobe (žalobca) - porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania spočívajúceho v tom, že žalobca dňa 20. novembra 2014 o 10:10 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby p. F. K., nar. XX. V. XXXX, bytom v K., ktorá vykonávala činnosť recepčnej na pracovisku Turistickej ubytovne v Rožňave, Šafárikova č. 19 a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (Zákonník práce), čo je v rozpore s § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z.

45. Na podklade žalobcom podaného vyjadrenia (v ktorom primárne namietal nezákonnosť inšpekciou práce vyhotovených zápisníc a tvoriacich zásadný podklad pre zistenie skutkového stavu veci) zo 16. decembra 2014 k predmetnému protokolu prvostupňový správny orgán dňa 19. decembra 2014 vyhotovil Dodatok č. 1 k protokolu, v ktorom zotrval na záveroch prijatých v príslušnom protokole.

46. Prvostupňový správny orgán následne listom z 03. februára 2015 číslo 34/15/O oznámil žalobcovi začatie správneho konania, ku ktorému sa žalobca podaním z 01. apríla 2015, doručeným prvostupňovému správne orgánu dňa 08. apríla 2015 vyjadril, žiadajúc nariadenie ústneho pojednávania za účelom odstránenia nezrovnalostí v príslušných zápisniciach o podaní informácie, ako aj namietajúc nesplnenie pojmových znakov závislej práce vo vzťahu k p. K..

47. Následne 20. apríla 2015 vydal prvostupňový správny orgán pod označením Č.: 34/15/O rozhodnutie o uložení pokuty vo výške 2.000 eur podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. za porušenie povinností plynúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 4 zákona č. 125/2006 Z. z., konkrétne za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z.

48. Na odvolanie žalobcu žalovaný napadnutým rozhodnutím zo 17. júla 2015 číslo:

OPS/BEZ/2015/3590, O - 303/2015 podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. zamietol odvolanie a prvostupňové správne rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

49. Najvyšší súd mal preukázané, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného náležite postupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v prvej a druhej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku citovaných vyššie, keď súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovaného vykonal v dostatočnom rozsahu pri správnej aplikácii právnej úpravy zákona č. 125/2006 Z. z. (v spojení so zákonom č. 82/2005 Z. z.) sledujúc pritom v právnej úprave tohto zákona zákonodarcom nastolený účel a cieľ.

50. Najvyšší súd konštatuje, že krajský súd v pôvodnom rozsudku z 31. marca 2016 č. k. 6S/114/2015-61 žalobcom podanej žalobe vyhovel, a to z jediného dôvodu spočívajúcom na tom prijatom závere súdu, že vo veci konajúce správne orgány neprejednali správny delikt kladený žalobcovi za vinu (obligatórne) na ústnom pojednávaní. Pri ustáľovaní tohto záveru krajský súd vychádzal z § 7 ods. 3 písm. j/ zákona č. 125/2006 Z. z., podľa ktorého inšpektorát práce prejednáva priestupky, rozhoduje o uložení pokút za priestupky a o zákaze činnosti podľa osobitných predpisov,18) (v poznámke pod čiarou odkaz na zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) v spojení s § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb., podľa ktorého o priestupku koná (obligatórne) správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. Potom pokiaľ mal krajský súd z obsahu pripojeného administratívneho spisu preukázané, že správne orgány vo veci nenariadili ústne pojednávanie, na ktoré boli podľa § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. povinné, už len túto skutočnosť považoval za procesné pochybenie takej intenzity, že bolo bez ďalšieho dostatočným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia správneho orgánu. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd toho času odvolací uznesením z 18. januára 2018, sp. zn. 7Sžo/67/2016 rozhodol o zrušení rozsudku a vrátení veci krajskému súdu. Dôvod zrušenia spočíval v tom, že krajský súd nesprávne na vec aplikoval § 7 ods. 3 písm. j/ zákona č. 125/2006 Z. z. (a tým aj § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb., na ktorý priamo odkazuje § 7 ods. 3 písm. j/ zákona). Podľa záverov plynúcich z predmetného uznesenia mal krajský súd vychádzať z § 7 ods. 3 písm. i/ zákona č. 125/2006 Z. z., podľa ktorého inšpektorát práce (okrem iného) rozhoduje aj o uložení pokút podľa § 19, čo je tento prípad s tým, že na tento druh konania sa v zmysle § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. a nie zákon č. 372/1990 Zb. Za tohto stavu potom bolo dôvodné zrušenie veci krajskému súdu, nakoľko správne orgány neboli povinné na prejednanie skutku nariadiť ústne pojednávanie (pozri § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb.). Z uvedeného je teda zrejmé, že predmetom konania v tejto veci bolo v tom čase výlučne posúdenie otázky, či správne orgány boli, alebo neboli povinné na prejednanie skutku nariadiť ústne pojednávanie. Tak krajský súd, ako aj súd najvyšší sa nezaoberali v tomto štádiu súdneho konania ďalšími otázkami žalobcom nastolenými v podanej žalobe (predovšetkým čo do zisťovania skutkového stavu veci a pod.). Až po vrátení veci krajský súd (vzhlľadom na nesprávnosť jeho prv prijatých záverov) bol povinný sa zaoberať aj ďalšími námietkami uplatnenými žalobcom a pokiaľ dospel k záveru o ich neopodstatnenosti, nič mu nebránilo žalobu ako nedôvodnú zamietnuť; takýto postup krajského súdu nemožno považovať za porušujúci princíp právnej istoty.

51. Najvyšší súd považuje za potrebné zopakovať, že zákon č. 125/2006 Z. z. v ustanovení § 21 ods. 3 výslovne upravuje, že na konanie podľa § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak a keďže inú právnu úpravu predmetné konanie nepripúšťa, je evidentné, že na sankcionovanie žalobcu za správny delikt podľa § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. bolo potrebné použiť práve zákon č. 71/1967 Zb., ktorý v ustanovení § 21 zakotvuje inštitút ústneho pojednávania, pričom na rozdiel od zákona č. 372/1990 Zb. ponecháva výlučne na úvahe správneho orgánu, či toto ústne pojednávanie nariadi alebo nie. Správny orgán v zmysle zásady obsiahnutej v § 3 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. je povinný použiť najvhodnejšie prostriedky vedúce k správne vybaveniu veci, ako aj § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb., podľa ktorého je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Správny orgán pri svojej úvahe vychádza z konkrétnych okolností prípadu a nariadi ústne pojednávanie v prípade, ak to prispeje k objasneniu skutkových okolností prípadu. Najvyšší súd tiež odkazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje

ujmu požiadavkám článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo vzťahu k ústnosti a verejnosti konania v prípadoch, keď skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou (napríklad Jusilla proti Fínsku, rozhodnutie z 30. novembra 2006, č. sťažnosti 73053/01).

52. Pokiaľ žalobca namietal nedostatočne zistený skutkový stav veci rozporujúc pritom hodnovernosť zápisníc o podaní informácií, z ktorých aj následne správne orgány vychádzali, najvyšší súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú. Vo všeobecnosti platí, že zápisnica je jedným z možných dôkazov v správnom konaní, a preto nemá vyššiu dôkaznú hodnotu než iné dôkazy. Ak by sa vyskytli pochybnosti o správnosti zápisnice, je správny orgán povinný urobiť potrebné šetrenia na zistenie skutočného stavu veci. Odhliadnuc od uvedeného, najvyšší súd má za to, že v tomto konaní vyhotovená zápisnica má osobitné postavenie (oproti zápisnici spísanej napríklad na ústnom pojednávaní), nakoľko bola vyhotovená priamo na mieste výkonu inšpekcie a zachytáva bezprostredné skutočnosti majúce pre správny orgán istý stupeň relevancie. V predmetnom konaní boli dňa 20. novembra 2014 vyhotovené dve zápisnice o podaní informácie na mieste, a to s - p. K., ktorá v príslušnej zápisnici uvádzala cit.: „V turistickej ubytovni pracujem od včera, t.j. 19.11.2014 od 09:00 do 10:30 a dnes 20.11.2014 pracujem od 09:00 ako recepčná. Zaučujem sa. Dohodla som sa na práci s p. M. S., vedúcou. Zatiaľ sa nedohodla na odmene. Ešte nemám uzavretú písomnú dohodu. Je predpoklad, že ma zoberie od 1.12.2014. Chcem tu robiť. Očakávam plat cca 380 € / mes. Ešte som nebola zaškolená z BOZP. Neevidujem sa na pracovisku. Na pracovisko dochádzam z K.. Evidujem hostí, telefóny, vydávam kľúče.“ V príslušnej zápisnici bola zároveň poučená o následku podania nepravdivého, alebo neúplného vysvetlenia a zároveň túto vlastnoručne podpísala, čím potvrdila pravdivosť poskytnutej informácie / informácií, ako aj zmysel poučenia.

- p. I., ktorá v príslušnej zápisnici uvádzala cit.: „Potrebujeme jednu pracovníčku preto potrebujeme zaučiť p. K. F.. Pracuje tu od včera a dnes od 09:00 hod. Bude robiť recepčnú. Sedí so mnou na recepcii. Zaučujem ju telefónom, pokladňou, podnikateľské subjekty a informácie o nich a kľúčová služba.“ V príslušnej zápisnici bola zároveň tiež poučená o následku podania nepravdivého, alebo neúplného vysvetlenia a zároveň túto vlastnoručne podpísala, čím potvrdila pravdivosť poskytnutej informácie / informácií, ako aj zmysel poučenia.

53. Z uvedených zápisníc vo vzťahu k p. K. jednoznačne vyplýva porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany žalobcu (absencia pracovnej zmluvy / dohody s tým, že vo vzťahu k naplneniu znakov závislej práce najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie krajského súdu, bod 27 rozsudku), správne orgány v tomto smere vykonali dostatočné dokazovanie, vykonané dokazovanie bolo náležité vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako krajský súd ani najvyšší súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti a ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. V danom prípade sa jednalo o prvotné a bezprostredné výpovede osôb vykonávajúcich pracovnú činnosť pre žalobcu. Ex post vyjadrenia žalobcu typu, že p. K. zápisnicu o podaní informácie podpísala zo strachu z prítomnosti väčšieho počtu príslušníkov PZ a pod tlakom správania sa inšpektora možno hodnotiť ako účelové. Navyše skutočnosti plynúce z dotknutej zápisnice boli potvrdené v zápisnici vyhotovenej s p. I., pričom u tejto osoby už žalobca v kasačnej sťažnosti nenamietal, že by aj táto zápisnicu o podaní informácie podpísala zo strachu z prítomnosti väčšieho počtu príslušníkov PZ, prípadne pod tlakom správania sa inšpektora.

54. Vo vzťahu k námietke žalobcu, ktorou namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, najvyšší súd upriamuje pozornosť na to, že aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, týkajúcej sa požiadaviek riadneho odôvodnenia rozsudku súdu (napríklad Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, García Ruiz c. Španielsko z 21. januára 1999, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015 sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 03. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03-14, prípadne sp. zn. IV. ÚS 112/05, alebo sp. zn. I. ÚS 117/05), súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodneniu rozsudku krajského súdu nechýba presvedčivosť požadovaná zákonom (§ 139 ods. 2 SSP) a jeho úvahu a právne posúdenie považoval najvyšší súd za logické, ktoré nevybočili z

medzí a hraníc stanovených zákonom. V tejto súvislosti najvyšší súd tiež uvádza, že v prípadoch ak odôvodnenia rozhodnutí, vydaných v správnom konaní sú dostatočne podrobné, zodpovedajúce zákonným požiadavkám § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb., nie je potrebné v odôvodnení rozsudku krajského súdu opakovať dôvody, ktoré viedli k rozhodnutiu o uložení pokuty. Preto odôvodnenie súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmvacieho konania, je postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa krajský súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o uložení pokuty na úseku nelegálneho zamestnávania. Najvyšší súd tiež nezistil vady konania podľa § 195 SSP.

55. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z uvedených dôvodov najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

56. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, keďže nebola splnená podmienka výnimočnosti (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta druhá SSP).

57. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.